

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Ajankohtaiskatsaus maailmanpoliittisen tilanteen vaikutuksista liikennejärjestelmään

Analyysiverkosto

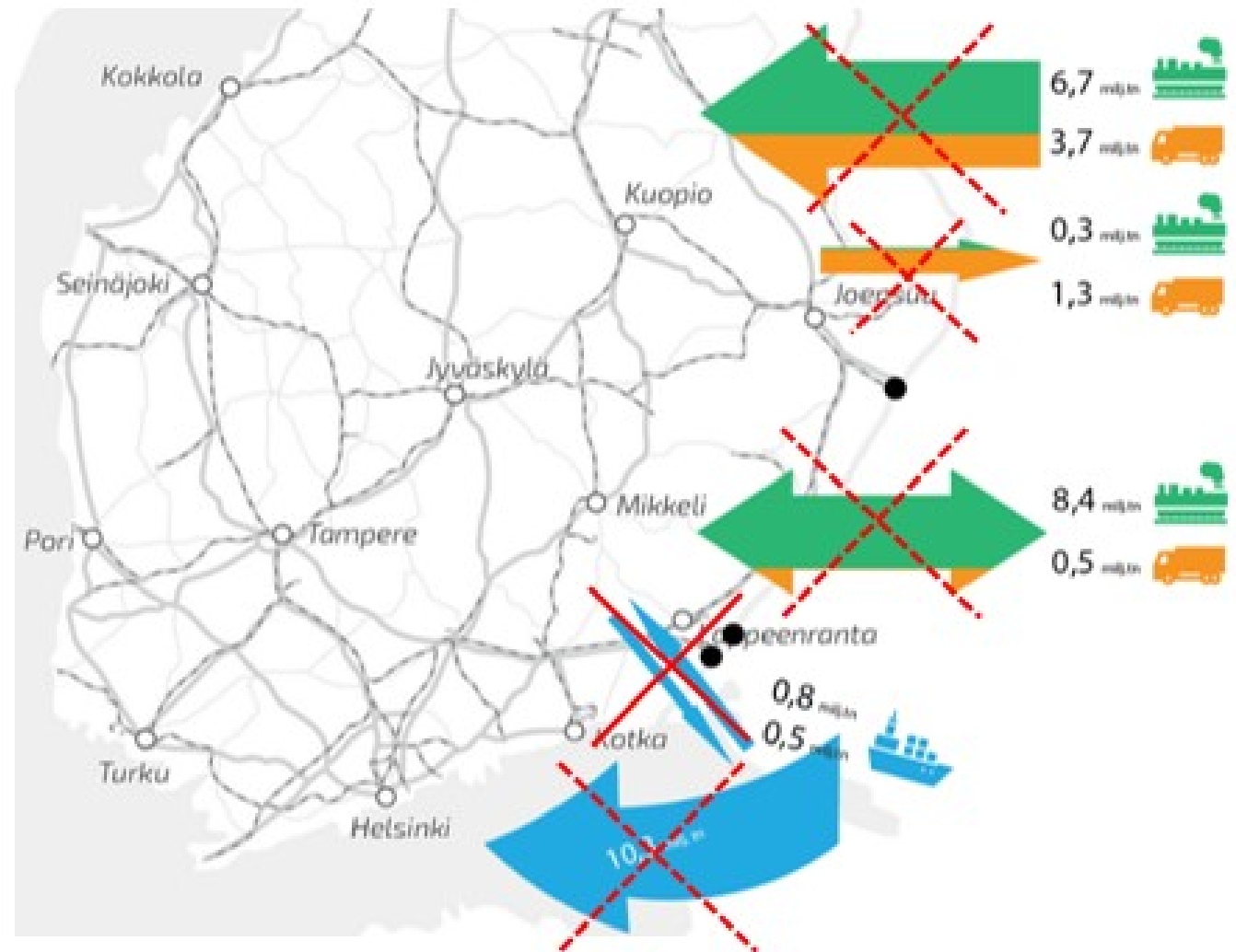
24.1.2023

Marko Mäenpää

Tavaravirrat muutoksessa Venäjän hyökkäyssodan seurauksena – mikä on muuttunut?

- Kuljetusvirrat muutoksessa.
- Rataverkolla tietyillä yhteysväleillä tavaraliikenne vähentynyt tai loppunut kokonaan, toisilla kasvanut selvästi.
- Rajaliikenne rekoilla vähentynyt merkittävästi.
- Saimaan kanavan liikenne pysähtynyt.
- Lennot Venäjän yli loppuneet.
- Muutoksia pidemmällä aikavälillä seurataan.

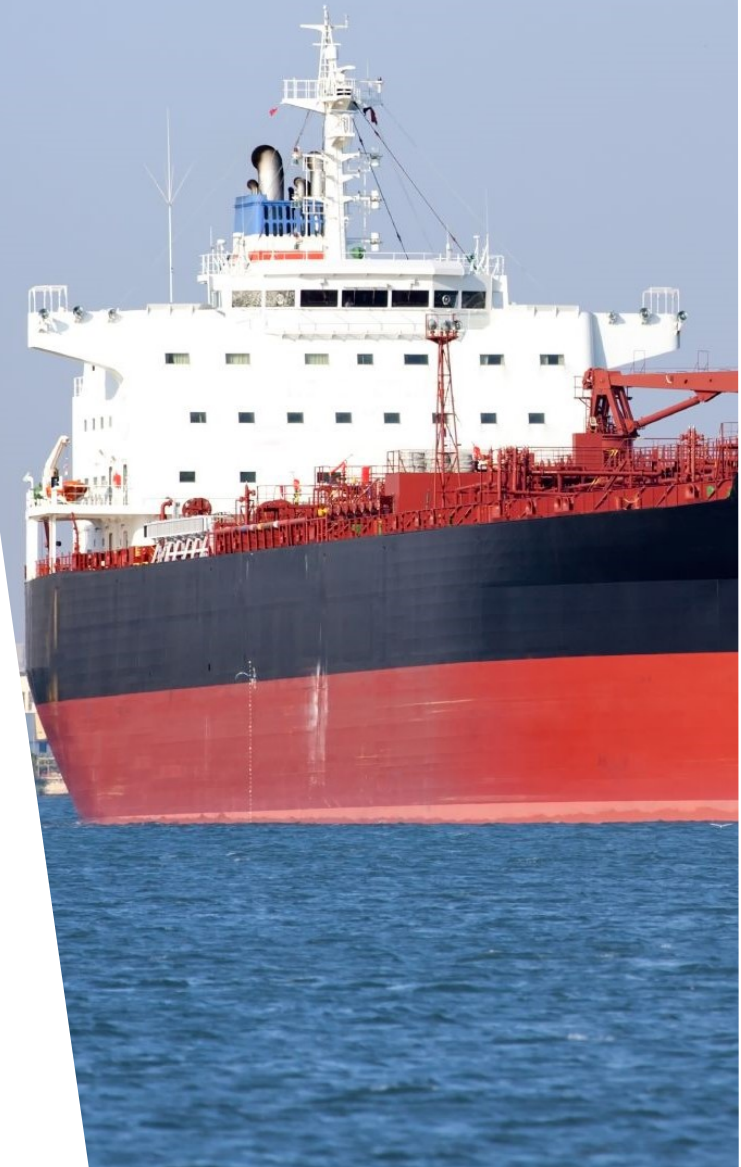

Vaikutukset vesiliikenteeseen

Merkittävimpiä muutoksia vesiliikenteeseen

- ▶ Venäjältä tulleiden raaka-ainevirtojen hankinta muualta on lisännyt meriliikenteen merkitystä entisestään.
- ▶ Tammi-marraskuu 2022 ulkomaan merikuljetuksissa ei merkittäviä kuljetusmäärämuutoksia vs. 2021, yksittäisissä satamissa muutoksia tapahtunut.
 - ▶ Loppuvuonna kuljetusmäärissä laskua.
- ▶ Konttiliikenteen tulevaisuuteen liittyy epävarmuuksia.
- ▶ Venäjän transitoliikenteen muutokset vähentävät niitä palvelleiden satamien sekä kuljetusyriyten kuljetuksia.
- ▶ Saimaan kanavan kuljetukset siirtyneet muihin kuljetusmuotoihin.
 - ▶ Puun uitto lisääntynyt Saimaan vesistöllä.
- ▶ Inkoon LNG-terminaalilaiva otettu käyttöön.

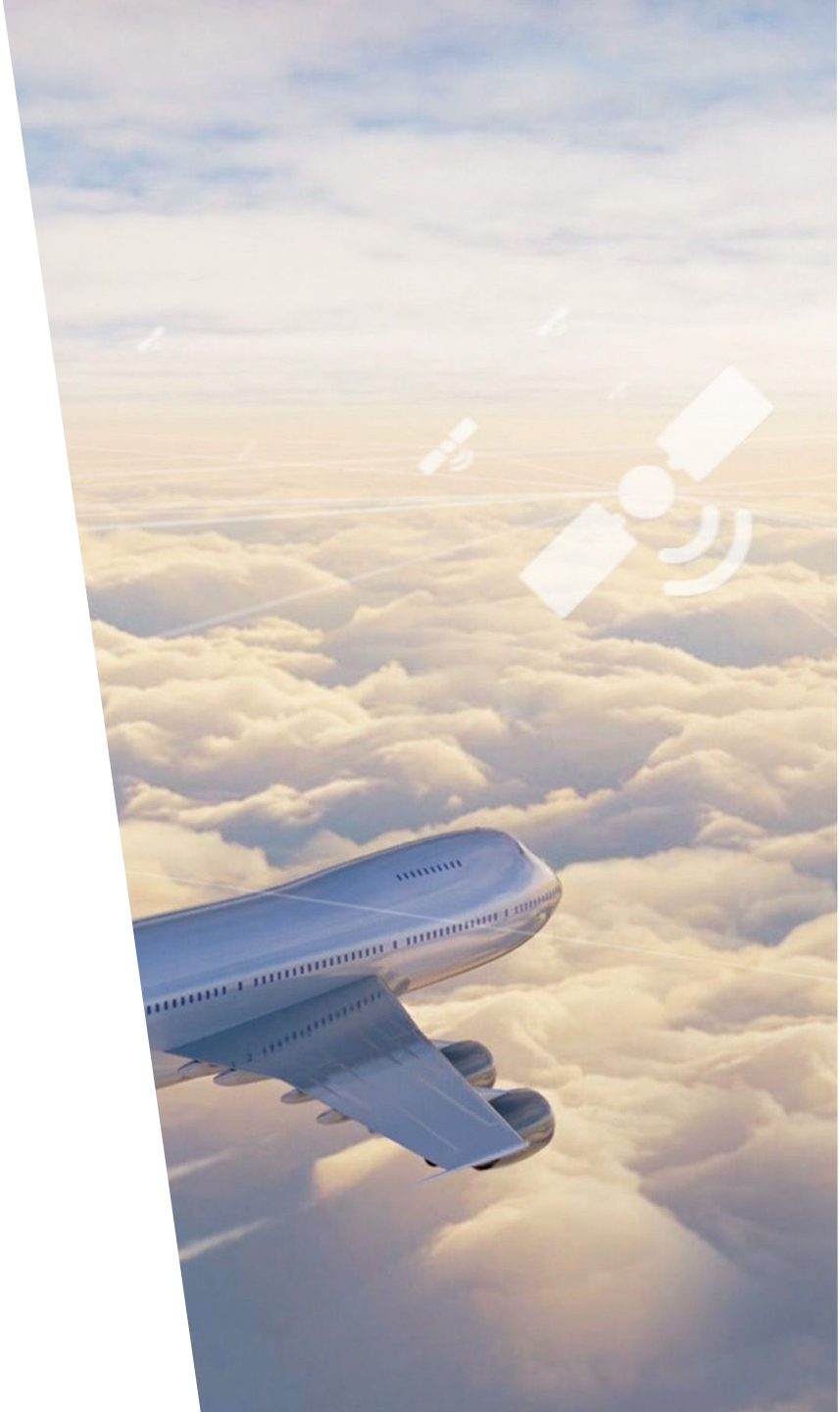

Vaikutukset lentoliikenteeseen

Merkittävimpiä muutoksia lentoliikenteeseen

- ▶ Lentoliikenne vielä toipuu koronapandemiasta.
- ▶ Venäjä sulkenut ilmatilansa eurooppalaisilta koneilta.
- ▶ Suomen maantieteellinen etu Aasian ja Euroopan välisenä siirtomatrustajien vaihtolentoasemana katosi.
- ▶ Matkustajamäärät tammi-lokakuussa 2022 noin 60 % vuoden 2019 tasosta.
- ▶ Lentorahdilla on ollut pandemian aikana entistä suurempi merkitys.
- ▶ Kuitenkin lentorahdin ja postin määrä tammi-lokakuussa noin 5 % pienempi kuin vuonna 2021 ja noin 70 % vuoden 2019 tasosta.

Vaikutukset raideliikenteeseen

Merkittävimpiä muutoksia raideliikenteen osalta

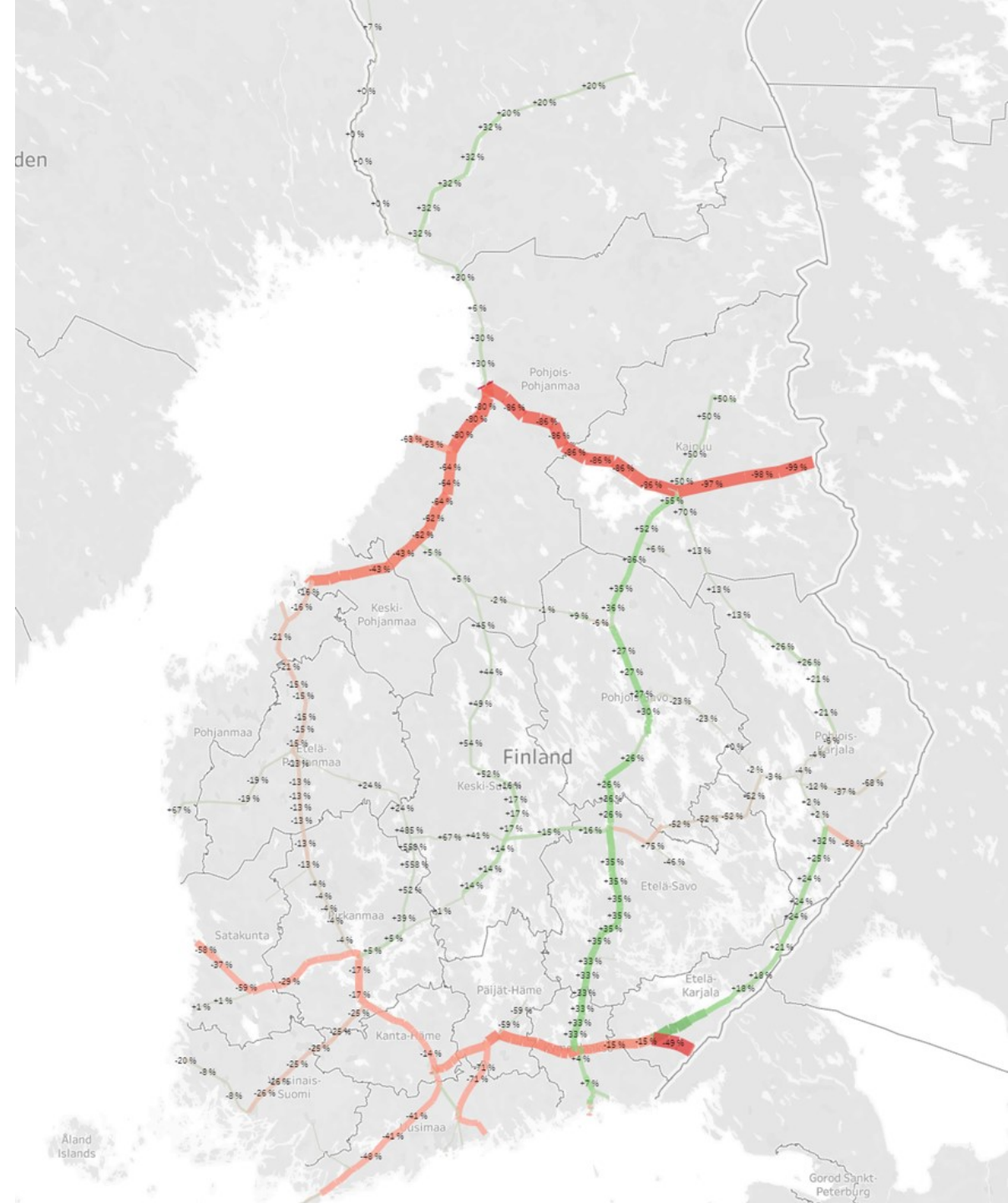
- ▶ Allegro-liikenne loppui 03/2022, Tostoi-junat pysähdyksissä koronan takia jo pidempään.
- ▶ **Transitoliikenne ja puuraaka-aineen** kuljetukset romahtaneet tai loppuneet → korvaava raaka-aine Suomesta ja Itämeren alueelta.
- ▶ VR Group irtisanoi idän tavaraliikenteen sopimukset
 - ▶ Liikenne kuitenkin jatkuu pienimuotoisena.
- ▶ Venäjän liikenteen loppuessa vaunukaluston puute oli iso haaste etenkin metsäteollisuudelle.
- ▶ Pakotteiden takia suuri määrä venäläisiä vaunuja jäi Suomen puolelle, mutta ne on saatu palautettua.

Rautatiekuljetusten muutoksia

Tavaraliikennemuutokset
(bruttotonnia, %)
syys-joulukuu 2022/2021

Vihreä=kasvu
punainen=lasku
Viivan paksuus kuvaa muutoksen suuruutta

Vaikutukset tieliikenteeseen

Merkittävimpiä muutoksia tieliikenteen osalta

- ▶ Merkittävin suora vaikutus lähinnä venäläisten ja valkovenäläisten kuljetusyrietysten poistuminen markkinoilta.
- ▶ Suurempi vaikutus kuitenkin polttoaineen hinnannousulla.
 - ▶ Tuonut haasteita kuljetusyrietysten toiminnalle.
 - ▶ Vaikutukset heijastuvat myös kuljetusyrietysten asiakkaille.
- ▶ Tilastokeskuksen mukaan kolmen ensimmäisen kvartaalin kuljetusmäärät ovat vähentyneet muutaman prosentin vuoden 2021 vastaaviin määriin verrattuna, mutta kuljetussuorite on kasvanut noin 10 %.
- ▶ Kuljettajapula on pahentunut entisestään, kun venäläiset, valkovenäläiset ja myös ukrainalaiset kuljettajat ovat poistuneet Euroopan markkinoilta.
 - ▶ Haaste on ollut merkittävä jo ennen sotaa.

Muita vaikutuksia

Merkittävimpiä muita vaikutuksia

- ▶ Polttoaineiden hinnat iso haaste linja-autoliikenteessä, erityisesti markkinaehtoisessa kaukoliikenteessä ja paikallisliikenteessä → poikkeuksena esim. Tampere.
- ▶ Joukkoliikenteen matkustajamäärät syksyllä 2022 viidenneksen alempia kuin ennen koronapandemiaa.
- ▶ Rautateillä kaukoliikenne on palautunut hyvin, mutta lähiliikenne on selvästi jäljessä vuoden 2019 tasosta.
- ▶ Lähivuosien talouskehityksen haasteet, inflaatio ja korkotasot heijastuvat myös liikennejärjestelmään.
- ▶ Kyberturvallisuuden haasteet ovat kasvaneet Venäjän hyökkäyssodan takia.
- ▶ Toimintaympäristön seuranta on tehostettu ja sitä jatketaan yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.

Kiitos

Lisätietoja:

<https://tieto.traficom.fi/fi/tilastot/maailmanpoliittisen-tilanteen-vaikutuksia-liikennejarjestelmaan>